

територію України особливого значення виникають по вибору ефективних фінансових інструментів.

#### **Інформаційні джерела**

1. Барський Ю.М. Фінансові інструменти стимулювання сталого розвитку регіону/Ю.М.Барський, В.Г. поліщук//Економічні науки: збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. – 2010. Вип. 7(25), Ч.4. С.4-12.

2. Кужелєв М.О., Нечипоренко А.В. Фінансові інструменти стимулювання регіонального розвитку: практика використання в Україні: монографія/М.О.Кужелєв, А.В. Нечипоренко.-Київ: Центр учбової літератури. 2021-224 с.

3. Новосад І.Г. Інструменти мотиваційного механізму розвитку проблемних регіонів/І.Г. Новосад//Економіка та управління.- 2011-№2. С.133-138.

4. Ружицький Ю.В. Фінансові інструменти державної політики економічного розвитку України: автореферат на здобуття кандидата наук: 08.08.08/Ю.В. Ружицький.- Чернігів, 2017. -21 с.

5. Стимулювання економічного зростання на місцевому рівні: аналіт. доп/С.О. Біла, О.В. Шевченко, М.О. Кушнір, В.І. Жук – К.:НІСД, 2013. 88 с.

#### **УДК 657**

**О. В. Лега**, канд. екон. наук, доц. (ПДАУ, Полтава)

**Л. В. Яловега**, канд. екон. наук, доц. (ПДАУ, Полтава)

**Т. Б. Прийдак**, канд. екон. наук, доц. (ПДАУ, Полтава)

### **РОЛЬ ПОДАТКІВ У РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

Цілі сталого розвитку допомагають Україні вирішувати низку актуальних соціальних, економічних та екологічних проблем, особливо в умовах економічних викликів та збройного конфлікту. Вони також сприяють інтеграції України в міжнародні економічні та політичні процеси, підтримують стабільність та розвиток країни в довгостроковій перспективі.

Податки є критично важливим інструментом для фінансування ініціатив, що сприяють досягненню Цілей сталого розвитку України до 2030 року, забезпечуючи підтримку соціальних програм, інфраструктури, екологічних ініціатив та економічного зростання. На нашу думку, податки є елементом реалізації наступних цілей:

#### *1. Подолання бідності.*

Оподаткування та соціальні програми: податкові надходження можуть бути використані для фінансування програм, спрямованих на підтримку найбільш вразливих верств населення, таких як дотації, соціальні виплати та програми працевлаштування.

#### *2. Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки.*

Податкові пільги для агросектору: введення податкових пільг або субсидій для фермерів може стимулювати виробництво продуктів харчування, підвищуючи продовольчу безпеку.

#### *4. Забезпечення якісної освіти.*

Фінансування освіти через податки: податки можуть використовуватися для фінансування освітніх установ, програм підвищення кваліфікації та доступу до освіти для всіх верств населення.

#### *6. Управління водними ресурсами та санітарією.*

Екологічне оподаткування: податкові механізми можуть підтримувати проекти з очищення води та покращення санітарних умов, забезпечуючи доступ до чистої води.

#### *8. Економічне зростання та зайнятість.*

Податкові стимули для бізнесу: податкові пільги можуть стимулювати інвестиції, створення робочих місць і підтримку економічного зростання.

#### *9. Стійка інфраструктура та інновації.*

Фінансування через податки: податкові надходження можуть спрямовуватися на розвиток інфраструктури, такої як дороги, мости та енергетичні системи, що є критично важливими для сталого розвитку.

#### *10. Скорочення нерівності.*

Прогресивне оподаткування: впровадження прогресивної системи оподаткування може допомогти зменшити нерівність, забезпечуючи перерозподіл ресурсів у суспільстві.

#### *12. Раціональні моделі споживання та виробництва.*

Екологічне оподаткування: Введення екологічних податків може сприяти зменшенню негативного впливу на навколишнє середовище і заохочувати відповідальне споживання.

#### *13. Боротьба зі зміною клімату.*

Екологічне оподаткування: податкові інструменти можуть використовуватися для фінансування ініціатив, спрямованих на боротьбу зі зміною клімату, наприклад, через інвестиції в чисту енергію.

#### *16. Мирлюбне суспільство та підзвітні інституції.*

Прозорість податкової системи: відкриті та підзвітні податкові системи сприяють довірі до уряду та зменшують корупцію.

#### *17. Глобальне партнерство.*

Міжнародне співробітництво у сфері оподаткування: спільні ініціативи між країнами щодо податкових норм можуть сприяти сталому розвитку на глобальному рівні, запобігаючи податковим ухиленням.

Тож, досягнення Цілей сталого розвитку в податковому контексті є важливим з кількох причин:

1. Фінансування соціальних програм: податкові надходження є основним джерелом фінансування для державних програм, які сприяють боротьбі з бідністю, забезпеченню освіти, охорони здоров'я та соціальної справедливості.

2. Стимулювання економічного зростання: правильна податкова політика може заохочувати інвестиції в бізнес та інфраструктуру, що веде до створення нових робочих місць і підвищення рівня життя.

3. Екологічна відповідальність: використання податкових механізмів для стимулювання екологічно чистих практик допомагає боротися зі змінами клімату та зберігати природні ресурси.

4. Скорочення нерівності: прогресивна податкова система може сприяти перерозподілу доходів, зменшуючи соціальну нерівність і покращуючи доступ до базових послуг.

5. Підвищення довіри до держави: прозора і справедлива податкова система зміцнює довіру громадян до уряду та його інститутів, що є важливим для стабільності суспільства.

6. Глобальне партнерство: участь у міжнародних податкових ініціативах допомагає Україні інтегруватися у світову економіку та сприяти сталому розвитку на глобальному рівні.

Таким чином, податки є потужним інструментом для досягнення Цілей сталого розвитку, сприяючи економічному зростанню, інноваціям, відповідальному споживанню та соціальній справедливості.

#### **Інформаційні джерела**

1. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>

2. Крюкова І. Податки як елемент системи управління сталим розвитком. *Economic Bulletin of the Black Sea Littoral*. 2024, 63-71. DOI: <https://doi.org/10.37000/ebbsl.2024.05.05>

**УДК 336.76 (075)**

**О.Г. Малій**, канд. екон. наук, доц. (*ДБТУ, Харків*)

**Р.А. Широкопад**, здоб. ОС «бакалавр» (*ДБТУ, Харків*)

### **РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ В КРЕДИТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ**

Успіх банку тісно пов'язаний з підходом, який він застосовує до управління ризиками. Основним ризиком, з яким стикаються банки, є кредитний ризик. Важливість вивчення питань управління кредитним ризиком обумовлена збільшенням кількості прострочених платежів за кредитами, зростанням негативно класифікованих кредитів і недостатніми джерелами залучення стабільних банківських ресурсів.

Прийняття ризику є невід'ємною рисою банківської діяльності, водночас є основою їх розвитку. Політика управління кредитними ризиками має важливе значення для виявлення попереджувальних ознак вразливості банку.

Базельський комітет з банківського нагляду (BCBS) визначає кредитний ризик як потенційну можливість того, що позичальник або контрагент не зможе виконати свої зобов'язання перед банком відповідно до умов угоди.

Управління кредитним ризиком повинно здійснюватися на двох рівнях, в залежності від причин його виникнення - на рівні кожного окремого позичальника і на рівні кредитного портфеля в цілому.

Нездатність позичальника генерувати достатній грошовий потік, ризики ліквідності застави, морально-етичні характеристики є одними з причин